

Status og perspektiver vedr. fiskeri og akvakultur

Status for fiskeri

Den danske fiskerisektor hører til blandt de største i Europa. Ca. 4000 personer er beskæftiget med fiskeri i Danmark, hvilket svarer til ca. 0,5% af den samlede danske beskæftigelse. Værditilvæksten er kun ca. 0,7% af det danske bruttonationalprodukt. Både beskæftigelsen og værditilvæksten har været faldende gennem det sidste årti.

Dato 08.03.2007

Anja Rasmussen

Tel. +45 8728 5137

Mob. 2160 1116

Anja.rasmussen@ru.rm.dk

1-00-3-7

Fiskeriet er af stor betydning og har stærke traditioner i Region Midtjylland, som er den af de fem regioner i Danmark med flest beskæftigede inden for erhvervet. Fiskeriområderne i Region Midtjylland er især koncentreret langs den jyske vestkyst og Djursland. Der er desuden en del fiskeri af især muslinger i Limfjordsområdet.

Den generelle udvikling i fiskeriområderne langs den jyske vestkyst er præget af udviklingen inden for fiskeriet og dets følgeerhverv og nærheden til havet. Fiskeriet er desuden af turistmæssig betydning.

I Region Midtjylland er ca. 1350 personer beskæftiget inden for fiskeri. Som på landsplan har der i Region Midtjylland de sidste 10 år været et fald i beskæftigelsen inden for fiskeriet, som udgør mindre end 1 procent af alle arbejdspladser i regionen.

Et mål for et områdes erhvervsaktivitet på fiskeriområdet vil geografisk kunne identificeres ved landingerne i de enkelte fiskerihavne og landingssteder. I perioden 2001-2005 havde Lemvig og Ringkøbing-Skjern kommuner i gennemsnit årligt landinger for over 100 mio. kr. hver, mens Norddjurs Kommune i gennemsnit havde landinger for over 10 mio. kr.

Region Midtjylland huser Danmarks eneste fiskeriskole, som uddanner fiskere og medarbejdere til den maritime sektor. Skolen ligger i Thyborøn og har hvert år mellem 800 og 1000 elever og kursister.

Vækstsamarbejde for fiskeriafhængige områder

Fiskeriområderne i Danmark er i vid udstrækning karakteriseret ved de samme problemstillinger, som kendetegner yderområderne i Danmark, idet mange af områderne oplever et faldende indbyggertal, et relativt lavt uddannelsesniveaue og en ensidig erhvervsstruktur.

I et af regionens yderområder, hvor fiskeriet er af stor betydning, har der i perioden 2003-2006 været et særligt samarbejde med fokus på omstilling og udvikling af områderne. Samarbejdet omfattede de fiskeriafhængige områder Hvide Sande, Torsminde, Thyborøn-Harboøre og Hanstholm og havde deltagelse af kommuner, amter, ministerier m.v.

I vækstsamarbejdet var der fokus på at skabe en koordineret indsats i områderne både med hensyn til udvikling af en mere differentieret erhvervsstruktur og med hensyn til uddannelse, bosætning og turisme. Der er arbejdet med en lang række af projekter – herunder adskillige som berører tematikken i Vækstforums handlingsplan.

Status for akvakultur

I 2005 producerede dansk akvakultur netto ca. 33.000 tons fisk til en værdi af 653 mio. kr. Dette udgjorde 21% af den samlede danske produktion af konsumfisk, eller 51% mere end torskefiskeriet. Produktionen af opdrættet fisk er imidlertid faldet med ca. 10% årligt. Langt størstedelen af opdrætsproduktionen (90%) eksporteres.

Der er ca. 700 personer beskæftiget i den primære produktion. Dertil kommer en ca. tilsvarende beskæftigelse i forarbejdningsvirksomheder, fiskefoderproduktion og diverse servicefag.

Akvakultursektoren er en veludviklet branche med hensyn til miljøteknologi og knowhow vedr. vandrensning, recirkulation, komplette opdrætsanlæg m.v.

Gennem en årrække har man i det midt- og vestjyske fra offentlig side forsøgt at styrke udviklingen af opdrætserhvervet, herunder særligt inden for skaldyrområdet. Dette har bl.a. ført til etableringen af to centrale videns- og kompetencecentre: Dansk Skaldyrcenter (Nykøbing Mors) og Det Danske Seafood Center (Glyngøre). Dansk Skaldyrcenter arbejder for udvikling af nye og miljøvenlige metoder til opdræt, fiskeri og produktion af skaldyr, mens Det Danske Seafood Center arbejder for at skabe kommerciel udvikling af nye seafoodprodukter.

Hidtil er opdræt af muslinger (herunder østers) i Danmark stort set kun foregået på forsøgsbasis, men der er et stort potentiale i de lavvandede danske farvande. Efter Muslingeudvalgets anbefalinger (2004) og med nye regler for muslingeopdræt er der givet ca. 50 opdrætsstilladelser, hovedsagelig i Limfjorden

EU's fiskeriprogram 2007-2013

Der er i alt 1,98 mia. kr. til rådighed i programperioden, hvilket pr. år giver 142 mio. kr. (består af EU og nationale midler). Til akse 4 vedrørende bæredygtig udvikling af fiskeriområder er der i alt 245 mio. kr. til rådighed i programperioden.

Der kan under programmet opnås støtte til de enkelte led i værdikæden. Fra fisker og akvakultur til havne, forarbejdning og afsætning. Hertil kommer muligheden for at støtte kompetenceudvikling

samt udviklings- og pilotprojekter, der har en bredere interesse. Støtten søges direkte hos Direktoratet for FødevarerErhverv.

Som noget nyt i fiskeriprogrammet er der tilskudsmuligheder for udvikling af fiskeriområder baseret på lokale aktionsgrupper (LAG'er) og en lokal udviklingsstrategi. LAG'er med fiskeriområder får således inden for programmets rammer mulighed for at yde en særlig indsats for disse områder.

Målet er at opretholde beskæftigelse i fiskeriområderne, at skabe attraktive områder for erhvervsudvikling og bosætning samt skabe rammer for et differentieret erhvervsliv i fiskeriområderne. Endvidere er målet at styrke samarbejdet i værdikæden for fiskeriet. Støttemulighederne under denne foranstaltning omfatter virksomheds-etablering, udvikling af turismeerhvervet, innovation i etablerede virksomheder, diversificeringsstøtte til etablerede fiskere, styrkelse af nye samarbejdsformer og netværk, f.eks. mellem forskellige brancher og sektorer.

Perspektiver for fiskeri og akvakultur i Region Midtjylland

På kort sigt er de fiskeriafhængige områder truet af faldende kvoter og dermed tilbagegang inden for fiskeriet. På længere sigt har dette også konsekvenser for områdernes generelle udvikling med hensyn til bosætning og erhverv.

Omvendt er der et stort udviklingspotentiale inden for fiskeriet og akvakulturen. Styrkerne er bl.a. stor efterspørgsel efter fisk og skaldyr, øget bevidsthed om kvalitet, god geografisk placering i forhold til fiskebestande, veludviklet miljøteknologi inden for akvakultur, førerposition inden for fiskefoder til akvakultur, globale kompetencer inden for udstyrssektoren til akvakultur, konkurrencedygtige større havne.

Region Midtjylland kan bl.a. styrke fiskeriet og akvakulturen på følgende måder:

- I Vækstforums megaprojekt om fødevarer indgår fiskeri og akvakultur. Det kan både omfatte en indsats i forhold til det primære erhverv, forarbejdningen, afsætning, forbrugere m.v. De nærmere afgrænsninger af projektet sker i regi af de arbejdsgrupper med en bred kreds af aktører, der etableres i forbindelse med projektets planlægning og gennemførelse.
- I forbindelse med den landsdækkende Fiskens Dag i september bidrager Region Midtjylland med regionale aktiviteter, herunder en konference.
- I forbindelse med etablering af lokale aktionsgrupper i fiskeriafhængige områder rettes et særligt fokus mod støttemulighederne i EU's fiskeriprogram til udvikling af fiskeriområder.